

Gemeente Leusder

Kaderbrief 2019

augustus 2018

Inhoud:

1.	Inleiding	3
2.	College Uitvoeringsprogramma 2018-2022	3
3.	Financieel dekkingsplan CUP 2018-2022	5
4.	Formatie-uitbreidingen	7
5.	Kaders begroting 2019	10
6.	Begrotingspositie 2019-2022	10
7.	Voorstel	11

Bijlagen:

1.	Bestuursopdrachten CUP 2018-2022	
	- bijlage a algemene uitgangspunten	
	- bijlage b Samenlevingsakkoorden	
	- bijlage c Overzicht bestuursopdrachten en herkomst coalitieakkoord	
2.	Bijlage Financieel overzicht CUP 2018-2022	
3.	Bijlage Reactienota consultatie raad en samenleving	
4.	Bijlage Wenseninventarisatie nieuwe beleid 2019	
5.	Memo meicirculaire 2018	
6.	Brief voorschot BCF	
7.	Memo voorschot BCF	
8.	Memo Interbestuurlijk Programma (IBP)	

1. Inleiding

Met veel genoegen bieden wij u de Kaderbrief 2019 aan. De eerste kaderbrief van een nieuwe bestuursperiode waarvoor de coalitiepartijen CDA, VVD en GroenLinks-PvdA een Coalitieakkoord 2018-2022 hebben gesloten. Dit coalitieakkoord hebben wij uitgewerkt in een College Uitvoeringsprogramma (CUP). Wij hechten aan een open bestuursstijl waarbij ruimte is voor raad en samenleving om mee te denken en mee te doen aan de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. Daarom hebben wij het concept CUP ter consultatie voorgelegd aan de samenleving (30 mei) en de raad (5 en 11 juli). Voor deze consultatie hadden we meer tijd nodig. Daarom wordt deze kaderbrief niet zoals gebruikelijk in het voorjaar aan de raad aangeboden.

Naast het CUP gaan we in de kaderbrief nader in op nieuw beleid, kaders voor de begroting 2019 en de formatie-uitbreidingen.

2. Aanbieding College Uitvoeringsprogramma 2018 - 2022

Hierbij bieden wij u het College Uitvoeringsprogramma 2018 – 2022. Het betreft het definitieve CUP dat is aangepast naar aanleiding van de input die raadsfracties op 11 juli hebben geleverd tijdens de consultatieronde. Er zijn toen door de fracties een groot aantal vragen gesteld en opmerkingen geplaatst. We hebben deze opgenomen in een reactienota, waarin wij per onderwerp hebben aangegeven of en tot welke wijzigingen dit heeft geleid in het CUP. Daarnaast is het CUP aangepast naar aanleiding van de inbreng die ontvangen is vanuit de samenleving. Ook dit wordt in de reactienota toegelicht.

In het CUP zijn de kaders van het coalitieakkoord verder uitgewerkt en vertaald naar bestuursopdrachten: opdrachten aan de ambtelijke organisatie om de gestelde doelen en gemaakte afspraken te realiseren.

De bestuursopdrachten zijn ingericht volgens de vier W-vragen zoals ze ook worden gebruikt in de programmabegroting: **W**at willen we bereiken? met **W**ie werken we samen? **W**at gaan we daarvoor doen? **W**at gaat het kosten?

De kosten van het CUP zijn voorzien van een financieel dekkingsplan dat u hierna aantreft. Daarnaast treft u bij de verzamelde bestuursopdrachten nog drie bijlagen aan, waaronder een overzicht van algemene uitgangspunten en informatie over de samenlevingsakkoorden die we willen sluiten.

We werken samen met anderen in de samenleving

Voor de uitvoering van onze doelstellingen kunnen wij niet zonder de kennis, kunde en kracht van de samenleving. Daarom willen we met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties samen optrekken bij het maken en uitvoeren van beleid en, daar waar nodig, faciliteren bij initiatieven uit de samenleving.

Dat doen we door zogeheten samenlevingsakkoorden te sluiten over speerpunten als Duurzaamheid, Zorg, Jeugdzorg en Werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Met een open en uitnodigende aanpak willen we aansluiten op wat de samenleving belangrijk vindt.

De speerpunten uit het coalitieakkoord komen vanzelfsprekend prominent terug in de bestuursopdrachten. Samen met de inwoners willen we stevig inzetten op zorg, duurzaamheid en een solide financieel beleid.

We investeren in een doelmatiger zorg

Onze ambitie is om te investeren in preventie en nieuwe vormen van ondersteuning die aansluiten bij de zorgvraag. Hierdoor kunnen we, op termijn, op zorgkosten besparen. Door deze gerichte inzet op preventie en passende ondersteuning, willen we de vraag naar ondersteuning waar mogelijk verminderen.

We nemen maatregelen om instroom naar duurdere zorg zoveel mogelijk te beperken en

duurzame door- en uitstroom te bevorderen, met als doel: passende zorg en ondersteuning voor wie dat nodig heeft. Daarbij gaan we uit van eigen kracht en mogelijkheden van inwoners om de regie op het eigen leven te behouden.

Op korte termijn ontvangt uw raad een voorstel om het huidige beleidskader Sociaal Domein met uiterlijk één kalenderjaar te verlengen. Die tijd is nodig om te komen tot een nieuw beleidskader Sociaal Domein, op basis van de aangekondigde samenlevingsakkoorden en een duurzaam sluitende meerjarenbegroting Sociaal Domein.

We maken werk van duurzaamheid

De energietransitie is één van de belangrijkste maatschappelijke opgaves voor de komende decennia. Uitgangspunt voor de energietransitie in Leusden is nog steeds dat we in 2040 energieneutraal willen zijn. In de komende periode willen we ook onderzoeken of we deze ambitie op een maatschappelijk haalbare en betaalbare manier kunnen versnellen.

Het samenlevingsakkoord 'Transitieagenda Energie' vormt de uitvoeringsagenda voor deze opgave, waarin verschillende partijen uit de Leusdense samenleving participeren.

Het Energieloket en het Energiehuis spelen een grote rol bij het ondersteunen van inwoners, bedrijven en instellingen om energiemaatregelen te nemen.

Voor de overgang naar een aardgasloze gebouwde omgeving wordt, in overleg met inwoners, in een warmteplan in kaart gebracht welke wijken we in welke volgorde aardgasloos willen maken. Onze inzet is er op gericht om de oudste jaren '70 wijken prioriteit te geven. Dit omdat hier kansen liggen om woningen direct vergaand te verduurzamen (nul op de meter te maken) en omdat hiervoor veel draagvlak bij de bewoners lijkt te zijn.

We nemen ook maatregelen om onze eigen organisatie verder te verduurzamen.

Daarnaast stimuleren we de komen jaren duurzame mobiliteit, onder andere door het aanbieden van goede fiets- en looproutes en het uitbreiden van elektrische laadmogelijkheden bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en de (her)inrichting van de openbare ruimte. We gaan door met de ingezette beweging van het 'omgekeerd inzamelen', waarbij zoveel mogelijk herbruikbare grondstoffen uit het afval worden gehaald.

We evalueren de werking van het systeem en of de gestelde doelen worden behaald.

Kansen die zich voordoen voor vermindering van het restafval, recycling van reststromen en het stimuleren van de circulaire economie worden gegrepen.

We voeren een solide financieel beleid

De genoemde ambities voor een sociaal en duurzaam Leusden combineren we met een solide financieel beleid. De opdrachten van het CUP worden uitgevoerd binnen een sluitende meerjarenbegroting, met behoud van de relatief lage gemeentelijke woonlasten waar inwoners van Leusden aan gewend zijn. We letten er op dat de buffers van ons weerstandsvermogen toereikend zijn en blijven, zodat we eventuele tegenvallers kunnen opvangen. Mocht de Rijksoverheid de voorziene (extra) middelen die nodig zijn niet verschaffen, dan stellen we onze ambities bij.

Onze financiële bestuursstijl is gericht op een zorgvuldige omgang met de beschikbare budgetten en beheersing van de uitgaven. We maken inzichtelijk hoe we er financieel voor staan. Hiervoor ontwikkelen we een monitoringinstrument dat actuele informatie over onze financiële positie verschaft en waarmee we onze grip op de gemeentefinanciën kunnen verstevigen.

3. Financieel dekingsplan CUP 2018 - 2022

De bestuursopdrachten van het CUP zijn doorgerekend op incidentele en structurele financiële consequenties. Hierbij zijn inschattingen gemaakt waarbij we ons realiseren dat deze nog vaak het karakter van een stelpost hebben. Daarnaast is er een beperkt aantal

onderwerpen waar we moeten volstaan met een p.m.-raming omdat nader onderzoek moet uitwijzen welke kosten gemoeid zijn met het realiseren van de doelstelling.

Op basis van de consultatie van raad en samenleving zijn diverse bestuursopdrachten inhoudelijk aangepast. Bij een aantal bestuursopdrachten zijn ook de financiën aangepast:

- 1.1 Ontwikkeling monitoringinstrument
 - o Structureel budget € 10.000 geschrapt
 - o Incidenteel budget € 25.000 verlaagd naar € 15.000
- 2.1 Veiligheid
 - o Incidenteel budget formatie € 246.300 verlaagd naar € 191.700 (van 1 fte naar 0,7 fte)
 - o Incidenteel budget aanschaf en onderhoud AED's € 30.000 toegevoegd
 - o Incidenteel budget ondersteuning stichting 'AED, Leusden doet mee' € 5.000 toegevoegd
- 9.5 Leusden op de Kaart
 - o Incidenteel budget € 15.000 2019 toegevoegd en € 15.000 2022 geschrapt (financieel overzicht aangesloten op informatie van de bestuursopdracht)

Voor de uitvoering van het CUP hanteren we als uitgangspunt dat de bestaande formatie de benodigde inzet kan plegen. Waar we verwachten dat er extra formatie nodig is hebben we in de bestuursopdracht een inschatting van de extra capaciteit gemaakt. We kunnen op dit moment alleen nog niet overzien of de optelsom van de capaciteiten die per CUP-opdracht gevraagd worden op bepaalde momenten en voor bepaalde advies- of uitvoeringsgebieden in de beschikbare capaciteit past.

Uiteraard zullen we door voorstellen voor planning en prioritering zoveel mogelijk proberen te sturen op een passende inzet, maar kunnen niet uitsluiten dat zich knelpunten gaan voordoen die niet door planning of prioritering kunnen worden opgelost.

In de afzonderlijke bijlage Financieel overzicht CUP 2018-2022 geven wij een overzicht van de doorrekening van het CUP. De financiële consequenties zijn als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Incidenteel					Structureel			
	2018	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
A. Totaal Bestuursopdrachten	338,2	798,7	432,7	238,6	123,3	419,0	604,0	649,0	694,0
B. Nieuw beleid 2019	-	60,0	50,0	-	-	8,0	8,0	8,0	8,0
Ruimte vragende maatregelen	338,2	858,7	482,7	238,6	123,3	427,0	612,0	657,0	702,0
C. Financiële Dekking									
1. Ruimte nieuw beleid:									
- Incidenteel nieuw beleid 2019	-	60,0	20,0	-	-	-	-	-	-
- Incidenteel nieuw beleid 2020	-	-	30,0	-	-	-	-	-	-
- Structureel nieuw beleid 2019	-	-	-	-	-	50,0	50,0	50,0	50,0
2. Overige dekking:									
- Stelpost slimmere zorg Sociaal Domein	-	-	-	-	-	45,0	90,0	120,0	180,0
- Surplus alg.reserve grondbedrijf	256,0	-	-	-	-	-	-	-	-
- Reserve maatschappelijke Vraagstukken	82,2	417,8	-	-	-	-	-	-	-
- Reserve toevoeging exploitatie	-	380,9	432,7	238,6	123,3	-3,8	-8,1	-10,5	-11,8
Resultaat: (A+B-C)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	335,8	480,1	497,5	483,8

De totale kosten van de bestuursopdrachten zijn onder A. weergegeven. Het betreft incidentele en structurele kosten. De structurele kosten lopen op tot een bedrag van € 694.000 in 2022.

Nieuw beleid

Voor de begroting 2019 hebben wij de wensen voor nieuw beleid geïnventariseerd. Het betreft beleidswensen die niet rechtstreeks met het CUP samenhangen of daaruit

voortkomen.

Wij stellen voor om vanaf 2019 financiële middelen beschikbaar te stellen om het budget voor elektrische laadpalen in bestaande woonwijken structureel te maken. Daarnaast vragen wij u om incidentele middelen beschikbaar te stellen voor de uitbreiding van een klompenpad (Schutpad), en voor het leveren van bijdragen in 2019 en 2020 voor de nieuwe werkorganisatie van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. De structurele en incidentele kosten voor nieuw beleid zijn opgenomen onder B.

Onder C. hebben we de dekking opgenomen. Deze lichten wij als volgt toe:

a. Ruimte nieuw beleid

In de reguliere begrotingskaders is financiële ruimte voor nieuw beleid opgenomen.

Het betreft € 80.000 incidenteel en € 50.000 structureel.

De incidentele ruimte voor 2019 zetten we verspreid over 2019 en 2020 volledig in.

Daarnaast wenden we een deel van de ruimte voor 2020 aan.

Van de structurele ruimte voor nieuw beleid hebben we € 8.000 nodig. De overige ruimte zetten we volledig in voor dekking van het CUP 2018-2022.

b. Overige dekking

Structureel

Al sinds 2015 wordt uitvoering gegeven aan de decentralisaties in het sociaal domein. Lokale doelstellingen in transformatie en transitie zorgen voor een pakket met verschillende uitdagingen in de uitvoeringspraktijk. Hoewel de inhoudelijke vernieuwing terecht op de voorgrond staat, is de financiële houdbaarheid en beheersbaarheid op de lange termijn minstens zo belangrijk. Wij stellen onszelf tot doel om met een "2% taakstelling slimme zorg Sociaal Domein" tot een duurzame besparing te komen. De taakstelling loopt op van € 45.000 in 2019 tot € 180.000 in 2022. Het is geen bezuiniging maar een ambitie. De inspanningen en investeringen zijn erop gericht om resultaat te behalen en tegelijkertijd betere zorg. Zoals de afgelopen jaren is gebleken zijn de totale kosten van de zorg lastig in te schatten en is de toename ook afhankelijk van niet beïnvloedbare factoren. Het college heeft de ambitie om innovatie in de zorg te stimuleren. Maatregelen die wij in het CUP hebben opgenomen zijn daarop gericht. We willen die maatregelen monitoren om te laten zien wat het opbrengt. We hebben niet de illusie dat daarmee alle autonome kostenstijgingen worden gecompenseerd.

Incidenteel

- In de Voorjaarsnota 2018 hebben wij een voorstel opgenomen om de ratio's van het weerstandsvermogen van de algemene dienst en het grondbedrijf weer op de norm van 1,0 te brengen. De te lage ratio van de algemene dienst wordt aangevuld vanuit de te hoge ratio van het grondbedrijf. Per saldo resteert er in de algemene reserve van het grondbedrijf nog een surplus boven de norm van € 256.000. Dit surplus zetten wij nu in ter dekking van de incidentele kosten van het CUP.
- In het CUP zijn bestuursopdrachten op gebied van volkshuisvesting opgenomen. Voor de uitvoering van deze bestuursopdrachten zijn diverse budgetten beschikbaar. Bij de Svn is een budget startersleningen beschikbaar van € 334.000. In de reserve met aangewezen bestemming is een fonds volkshuisvestingdoeleinden beschikbaar van € 330.000. De ruimte in de reserve fonds maatschappelijke vraagstukken bevat voor wonen een budget van € 500.000. Wij maken de inschatting dat onze ambities kunnen worden gerealiseerd met de twee eerstgenoemde bedragen. De middelen uit het fonds maatschappelijke vraagstukken kunnen worden ingezet voor het CUP.
- Na de inzet van de hiervoor genoemde middelen resteert er nog een te dekken bedrag van € 1.175.500. Hiervoor wenden wij de algemene reserve toevoeging exploitatie aan.

Deze reserve heeft per 1 januari 2018 een saldo van € 5.441.000. Deze reserve heeft de functie als spaarpot waarvan het rendement wordt gebruikt als structureel dekkingsmiddel. Door de huidige lage rentestand levert de reserve een zeer beperkt rendement op. Indien we deze reserve willen aanwenden ter dekking van het CUP dienen we de renteopbrengst in de begroting te compenseren. Dit betreft oplopend tot 2022 een structureel bedrag van € 11.800.

Enveloppegelden

De enveloppegelden maken onderdeel uit van het Interbestuurlijk Programma (IBP). Het zijn middelen die op de rijksbegroting van de verschillende vakdepartementen beschikbaar zijn. De overheveling naar het gemeentefonds of specifieke uitkeringen moet nog plaatsvinden. Daarna wordt meer duidelijk hoe de gemeenten daar een beroep op kunnen doen. In bijlage 7 is een memo toegevoegd met meer informatie over de enveloppegelden.

Concrete actie is wel al ondernomen voor de Rijksbijdrage Proeftuinen aardgasvrije wijken. Leusden heeft een concreet plan ingediend voor de eurowoningen. De deadline hiervoor lag op 1 juli 2018.

In het CUP zoals nu wordt aangeboden zijn geen concrete inkomsten vanuit enveloppegelden ingeboekt.

Relatie CUP en going concern beleid

De gemeente voert vele taken uit op basis van bestaand beleid (going concern). Het CUP betreft deels nieuwe ambities maar ook intensiveringen op bestaand beleid. Bij het opstellen van het CUP zijn wij uitgegaan van het handhaven van het bestaande beleid. In de CUP formuleren zijn dus alleen de nieuwe activiteiten/beleidsontwikkelingen benoemd.

Ook financieel werkt dat zo. De begroting van Leusden heeft een omzet van circa € 50 miljoen. Deze middelen worden ingezet om de bestaande taken uit te voeren. De financiële vertaling van het CUP betreffen de middelen die nodig zijn om de nieuwe ambities en intensiveringen van bestaand beleid uit te voeren.

4. Formatie-uitbreidingen

Het in de Voorjaarsnota 2018 opgenomen voorstel voor uitbreiding van de formatie is door de raad geamendeerd. De middelen voor formatie-uitbreiding zijn uitsluitend voor het begrotingsjaar 2018 beschikbaar gesteld met uitzondering van de functies 'Privacy officer AVG' en 'Projectleider 2018-2020'. Voor deze functies zijn wel meerjarig middelen beschikbaar gesteld.

Met het amendement heeft de raad besloten dat de overige formatie-uitbreidingen dienen te worden opgenomen in de kaderbrief zodat een integrale afweging met andere (nieuwe) beleidspunten kan worden gemaakt.

De Leusdense organisatie is de laatste jaren ingekrompen. Er is fors bezuinigd op het personeel. In 2013 is een taakstelling 9 fte opgelegd en vervolgens nog een keer 9 fte bij de interne kerntakendiscussie. Deels is deze formatiereductie omgezet in een flexibele schil. We merken echter dat we de flexibele schil continue volledig inzetten en dat we daarmee nog niet uitkomen. We zien de capaciteitsvraag toenemen en hebben de afgelopen jaren veel ingehuurd. Enerzijds komt dit door nieuwe wettelijke taken en anderzijds door eigen lokale ambities. In de Najaarsnota 2017 is reeds een structurele formatie-uitbreiding in verband met de toenemende regeldruk/controlelast en de toenemende dynamiek aan de ruimtelijke- en gebieds-ontwikkelingskant opgenomen. Daarbij is destijds ook aangegeven dat overige formatieve knelpunten nog zouden worden geïnventariseerd. Deze inventarisatie heeft inmiddels plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat er nog de nodige structurele- en incidentele knelpunten liggen.

Uit de inventarisatie blijkt o.a. dat een aantal taken structureel is, terwijl de dekking incidenteel geregeld is. Incidentele inhuur is met de aantrekkende markt duurder dan mensen bij ons in dienst nemen. Omdat we zien dat de taken structureel zijn, willen we hier een structurele oplossing voorstellen (informatieanalist, ICT- specialist, medewerker DIM en de financieel adviseur).

Tenslotte is inzet nodig op het gebied van Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Beheer openbare ruimte (BOR). Zetten we in op een strategisch adviseur om doelmatig en efficiënt samen te kunnen werken in de regio en in samenwerking te komen tot een Strategische Agenda en we zetten in op werkzaamheden voortkomend uit Omgevingsvisies en het Sociaal Domein.

Hospitality Huis van Leusden

In het amendement 'formatie incidenteel beschikbaar voor 2018' staat bij de toelichting dat de raad het startbudget voor Hospitality beschikbaar stelt en via de kaderbrief graag ziet welk budget er maximaal beschikbaar moet komen om deze cultuurwijziging binnen de organisatie te realiseren.

Een van de belangrijkste redenen voor de ontwikkeling van het gemeentehuis naar het Huis van Leusden is het creëren van een herkenbare plek waar de ontmoeting met de samenleving centraal staat. Om dit te bewerkstelligen achten we het nodig om het gastvrijheidsconcept verder uit te denken en uit te werken. Optimale uitwerking en ingebruikname van het gastvrijheidsconcept voor het Huis van Leusden vragen om het doorlopen van verschillende stappen en fasen.

Voor de periode van maximaal 2 jaar wordt er expertise op dit vakgebied (Hospitality group) ingehuurd om een goed fundament neer te zetten en 'oude' gebruiken en gedragspatronen die niet aansluiten bij de hospitalitygedachte weg te nemen. Met de reeds beschikbaar gestelde middelen voor 2018 wordt samen met de Hospitality Group gekeken wat gastvrijheid in het Huis van Leusden precies inhoudt en hoe dat er uit komt te zien.

Primair richt het gastvrijheidsconcept zich op 3 entiteiten: hospitality, dienstverlening en facilitair. Door het gastvrijheidsconcept wordt een nadere invulling gegeven van hoe de beleving van de bezoeker moet zijn en hoe dit vertaald moet worden naar gedrag, service en omgeving binnen de organisatie en specifiek binnen het eigen werkterrein. Bestaande taken worden in het kader van het gastvrijheidsconcept opnieuw verdeeld over de 3 entiteiten. Op basis van de verdeling van taken worden (voorlopige) omvang formatie en functies bepaald en vindt de selectie plaats van de juiste medewerker op de juiste plek.

In deze fase komen ook de vertaling naar werkwijzen/ processen en het opstellen van gedragsrichtlijnen aan de orde.

Op basis van de ervaringen wordt het gastvrijheidsconcept verder uitgerold, aangescherpt en doorontwikkeld. Ook staat borgen van het concept in deze fase centraal. De borging van het gastvrijheidsconcept bestaat enerzijds uit het begeleiden van de uitvoering en anderzijds uit het trainen van de mindset van medewerkers (gedrag).

We verwachten dat er één jaar nodig is voor de vorming van het gastvrijheidsconcept. Na ½ tot ¾ jaar kan gekeken worden wat de benodigde capaciteit is en hoe daar invulling aan kan worden gegeven. Het laatste deel bestaat uit doorontwikkeling en de borging van het gastvrijheidsconcept in het Huis van Leusden.

We gaan uit van 2 dagen inhuur per week door Hospitality group voor maximaal 2 jaar. Daar zijn de kosten voor 2019 á € 65.000 en 2020 á € 32.500 op gebaseerd.

(bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022
Informatie analist	0	49,2	49,2	49,2	49,2
ICT-specialist	0	76,8	76,8	76,8	76,8
Medewerker Documentatie informatie management	0	51,2	51,2	51,2	51,2
- dekking flexibele schil	0	-51,2	-51,2	-51,2	-51,2
Financieel adviseur	0	73,0	73,0	73,0	73,0
- dekking flexibele schil	0	-73,0	-73,0	-73,0	-73,0
NGT/BAG/BOR/strategisch adviseur	0	34,2	34,2	34,2	34,2
Hospitality Huis van Leusden	0	65,0	32,5	-	-
Totaal	0	225,2	192,7	160,2	160,2

Ontwikkeling flexibele schil

In de raadsvergadering van 12 juli jl. is door de raad gevraagd in de kaderbrief de ontwikkeling van de flexibele schil weer te geven.

In de afgelopen jaren hebben we een flexibele schil gecreëerd vanuit de vaste formatie. Bij iedere personele wisseling of vacature is bewust de keuze gemaakt om de formatie niet geheel in te vullen, maar een deel van die vaste formatie toe te voegen aan de flexibele schil.

	2016	2017	2018	2019	2020
Flexibele schil organisatie	€ 255.000	€ 223.000	€ 220.000	€ 253.200	€ 253.200

Doel van de flexibele schil is om in te kunnen spelen op actualiteiten en pieken in het werk op te kunnen vangen. Daar wordt de flexibele schil ook daadwerkelijk voor gebruikt. In de jaren 2016- 2018 is de volledige flexibele schil ingezet op tal van (beleids)domeinen.

In april 2016 is door het college besloten om een deel van de realisatie van de taakstelling overhead (oplopend tot € 250.000,-) vanaf 2018 toe te voegen aan de flexibele schil. Onderbouwing daarvoor is gelegen in het feit dat we werken met een slanke organisatie, waarbij het noodzakelijk is om de benodigde flexibiliteit in te bouwen voor de organisatie en een flexibele schil te hebben met een omvang die het mogelijk maakt pieken op te kunnen vangen en ruimte te houden om ambitie waar te maken wanneer een ontwikkeling of extra inzet gewenst is.

	2016	2017	2018	2019	2020
Flexibele schil overhead (ikTD)	€ -	0	€ 55.000	€ 216.000	€ 250.000

In zijn totaliteit ziet de flexibele schil er als volgt uit:

	2016	2017	2018	2019	2020
Flexibele schil organisatie	€ 255.000	€ 223.000	€ 220.000	€ 253.200	€ 253.200
Flexibele schil overhead (ikTD)	€ -	0	€ 55.000	€ 216.000	€ 250.000
	€ 255.000	€ 223.000	€ 275.000	€ 469.200	€ 503.200

In de afgelopen jaren hebben we gezien dat pieken opgevangen konden worden vanuit de flexibele schil, maar dat de flexibele schil niet toereikend was. Er is een aantal keer incidenteel extra financiële middelen beschikbaar gesteld om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en/of om ambities waar te kunnen maken.

In het voorstel ten aanzien van de knelpunten in de formatie staat dat de financieel adviseur en de benodigde formatie voor het document informatiemanagement vanuit de flexibele schil kunnen worden gedekt. Vanaf 2019 betekent dit dat een bedrag van € 124.200,- aan de flexibele schil wordt onttrokken om de formatie structureel in te kunnen vullen op deze twee punten. Gelet op de inzet van de flexibele schil en de extra aanvragen die zijn gedaan om in te kunnen spelen op de actuele ontwikkelingen en ambities, verwachten wij de flexibele schil ook de komende jaren volledig in te zetten.

	2016	2017	2018	2019	2020
Flexibele schil organisatie	€ 255.000	€ 223.000	€ 220.000	€ 253.200	€ 253.200
Flexibele schil overhead (ikTD)	€ -	0	€ 55.000	€ 216.000	€ 250.000
	€ 255.000	€ 223.000	€ 275.000	€ 469.200	€ 503.200
Financieel adviseur en Document informatiemanagement				€ -124.200	€ -124.200
Resultaat flexibele schil	€ 255.000	€ 223.000	€ 275.000	€ 345.000	€ 379.000

5. Kaders begroting 2019

Bij het opstellen van de begroting hanteren wij de volgende kaders:

- **Inflatie:** door het aantrekken van de economie neemt de inflatie toe en worden wij geconfronteerd met kostenstijgingen, met name in de bouwsector. Voor loon- en prijsstijgingen passen wij in de begroting een percentage toe van 3%. Aan de inkomstzijde worden de tarieven van belastingen en heffingen met 3% verhoogd om de gemeentelijke koopkracht op gelijk niveau te houden.
- **Afvalstoffenheffing:** met ingang van 2018 zijn gedifferentieerde tarieven (diftar) ingevoerd in verband met de nieuwe manier van afval inzamelen. De tussenresultaten na de eerste helft 2018 zijn recent bekend geworden. In de RIB van september wordt de raad hierover geïnformeerd. Belangrijke conclusie is dat indien het eerste half jaar wordt geëxtrapoleerd een gemiddeld huishouden € 14 minder afvalstoffenheffing betaald. Door een gunstige aanbesteding dalen ook de inzamelkosten met circa € 10 per huishouden. Bij de tariefvoorstellen die in de raad van december worden behandeld zullen de laatst beschikbare gegevens over 2018 worden verwerkt in de tariefstelling 2019. Uitgangspunt blijft dat we een 100% kostendekkend tarief doorberekenen. Evenals voorgaande jaren kan er in 2019 geen overschot in de egalisatievoorziening via tariefsverlaging aan de inwoners worden teruggegeven. De middelen in de voorziening zijn hiervoor niet toereikend.
- **Rioolheffing:** De planperiode van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2018 loopt af. Er is een nieuw rioleringsplan in de maak, dat begin 2019 ter vaststelling aan de raad zal worden aangeboden. Voor 2019 stellen we voor om het rioolheffingstarief vooralsnog alleen met inflatie aan te passen.
- **Voor de rentebaten in de begroting** gaan we meerjarig uit van 1%. Dit percentage wordt afgestemd op het meerjarig te verwachten rendement op beleggingen. De rente is op dit moment nog steeds zeer laag. Dit is mede het gevolg van het jarenlang door centrale banken gevoerde beleid waarbij massaal obligaties worden opgekocht om zo de rente te drukken. De lage rente is een van de instrumenten die de Europese Centrale Bank (ECB) inzet om de economische groei en de inflatie in de eurolanden aan te jagen. De ECB is van plan om het opkoopprogramma van de obligaties na december 2018 te beëindigen, waardoor de belangrijkste rentetarieven in de komende jaren voorzichtig weer kunnen gaan stijgen. Evenals voorgaande jaren ramen we voor de eerste jaarschijf van de meerjarenbegroting een rendement van 0,5%.

6. Begrotingspositie

De laatst vastgestelde begrotingspositie betreft de Voorjaarsnota. Vanuit deze startpositie is een aantal ontwikkelingen en voorstellen van invloed op de begrotingspositie. Al deze zaken worden in deze Kaderbrief (c.q. de bijlagen) toegelicht.

	2019	2020	2021	2022
Resultaat Voorjaarsnota	749,4	950,0	1.082,3	1.306,9
Resultaat Meicirculaire 2018 (zie bijlage 4)	-179,2	-156,1	-162,5	-334,0
Voorschot BCF (zie bijlage 4 en 5)	-91,5	-112,0	-129,8	-150,4
Actuele begrotingspositie	478,7	681,9	790,0	822,5
Structurele kosten CUP 2018-2022 (zie paragraaf 2 en 3)	-335,8	-480,1	-497,5	-483,8
Formatie-uitbreidingen (zie paragraaf 4)	-225,2	-192,7	-160,2	-160,2
Resultaat na verwerking CUP	-82,3	9,1	132,3	178,5

7. Voorstel

Wij stellen u voor om:

1. de Kaderbrief 2019 vast te stellen en daarmee in te stemmen met de volgende kaders:
 - a. de uitwerking van het coalitieakkoord in het College Uitvoeringsprogramma 2018-2022 inclusief de aangegeven dekkingsvoorstellen
 - b. de bestedingsvoorstellen nieuw beleid 2019
 - c. de overige kaders voor de begroting 2019:
 - i. loon- en prijsstijgingen 3%;
 - ii. inflatiecorrectie belastingen en heffingen (inclusief rioolrecht) 3%;
 - iii. 100% kostendekkend tarief afvalstoffenheffing;
 - iv. rendement beleggingen 2019: 0,5%, 2020-2022 1,0%
2. in te stemmen met de voorgestelde structurele en incidentele formatie-uitbreidingen.